

ÜLESTÕUSMISAJA IV PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ap 2:14a.36-41)

Lugemine Apostlite tegude raamatust:

Neil päevil, kui Püha Vaim valati välja apostlite peale, astus Peetrus üles koos üheteistkümnega. Ta tõstis oma häält ja ütles: “Olgu nüüd kogu Iisraeli rahvas selles kindel, et Jumal on tõstnud Issandaks ja Messiaks sellesama Jeesuse, kelle teie olete risti löönud.” Kui nad seda kuulsid, käis neil valu südamest läbi, ning nad ütlesid Peetrusele ja teistele apostlitele: “Mehed-vennad, mida me peame tegema?” Peetrus aga ütles neile: “Parandage meelt ja igäuks teie seast lasku end ristida Jeesuse Kristuse nimesse, et te võiksite saada andeks oma patud ja pälvida Püha Vaimu anni. Sest see töotus on antud teile ja teie lastele ning kõikidele, kes on eemal, nii palju kui neid Jumal iganes enda juurde kutsub.”

Ning Peetrus kinnitas neid paljude teiste sõnadega ja manitses neid: “Laske end ära päästa sellest pöörasest sugupõlvest.” Aga kes tema sõna kuulda võtsid, need ristiti, ja nõnda lisati sellel päeval nende hulka ligi kolm tuhat hinge.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 23:1-2. 3-4. 5-6 R:1)

R: Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.

Haljal aasal ta laseb mul lebada,

vee äärde ta juhatab mind,

seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge.

R:

Ta juhhib mind õiget teed, oma nime väel.

Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus

ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,

sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.

R:

Sina katad mulle laua minu vaenlaste nähes,

sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.

Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad,

ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.

R:

(Teine lugemine 1Pe2 ,20b-25)

Lugemine püha apostel Peetruse esimesest kirjast:

Kui te käitute õigesti, aga saate selle eest hoope ning neid kannatlikult talute, siis toob see teile armu Jumalalt eneselt. Selle jaoks teid ju ongi kutsutud, sest ka Kristus on kannatanud ja andnud teile eeskujuga, et te käiksite tema jälgedes. Tema on see, kes ei teinud pattu, ega leitud pettust tema suust, kes ei söömanud vastu kui teda söimati. Oma kannatuse aegu ta ei ähvardanud kedagi, vaid jättis kõik tema hoolde, kes ta mõistab õiget kohut. Kristus on omaenese ihus kandnud meie patud ristipuul, et meie võiksime surra patule ja elada õigluses. Tema on see, kelle vermete kaudu olete teie terveks saanud, sest te olite nagu eksinud lambad. Aga nüüd olete teiegi pöördunud oma hingede karjase ja kaitsja poole.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 10:14)

Halleluuja. Mina olen hea karjane, ütleb Issand,
mina tunnen omasid ja minu omad tunnevad mind. Halleluuja.

(Evangeelium Jh10:1-10)

Lugemine Püha Johannese evangeeliumist:

Jeesus ütles oma jüngritele: “Tõesti, tõesti ma ütlen teile: kes ei lähe lambatarasse väravast, vaid tungib sisse mujalt, see on varas ja röövel. Aga kes läheb väravast sisse, see on lammaste karjane. Ja väravavalvur avab temale ja lambad kuulevad tema häält. Tema hüüab oma lambaid nimepidi ja viib nad välja. Ning kui ta on kõik oma lambad välja viinud, siis käib tema nende ees ja lambad tema järel, sest nad tunnevad teda häälest. Aga võõra järel nemad ei lähe, vaid põgenevad tema juurest, sest võõra häält nad ei tunne.”

Jeesus rääkis neile tähendamissõna, aga nemad ei mõistnud, mida tahtis ta neile öelda. Siis hakkas Jeesus jälle rääkima ja ütles: “Tõesti, tõesti, ma ütlen teile: mina olen lammaste värav; kõik, kes on tulnud enne mind, on vargad ja röövlid, kuid lambad ei ole neid kuulnud. Mina olen värav, ja kes minu kaudu sisse läheb, see pääseb ning käib sisse ja välja ja leiab karjamaa. Varas ei tule muu pärast kui ainult varastama, tapma ja hävitama. Aga mina olen tulnud, et teil oleks elu ülirohkesti.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, inimestele on eemalt vaadates tundunud, et jaanalind pistab oma pea liiva sisse, ja nad on teinud sellest järelduse, mida võiks jaanalind seejuures arvata. Nimelt, et kui tema kedagi ei näe, siis teda ka keegi ei näe. Kui aga järele mõelda, siis oleks see filosoofiline järeldus liiga suur, et linnu väikesesesse pähe ära mahtuda, ja leppida tuleb palju igavama seletusega, et jaanalind kohendab nii oma liiva sisse kaevatud pesalohus hauduvaid mune.

Inimese jaoks seevastu võib kujund pead maa sisse peitvast jaanalinnust olla vägagi silmiavav, isegi kui ta ei vasta tegelikkusele. See suunab meid endalt küsima, kas mina ise ei ole äkki seesugune inim-jaanalind, kes tahab näha enda ümber ainult seda, mis talle meeldib, ja kui meeldivat on vähe, siis pistab pea liiva sisse – seal on vähemalt alati ühtlaselt pime...

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, inimene on kirjeldanud oma kaaskondlaste iseloomujooni tihti loomade kaudu, kujundanud neist lausa omaette piltkirja, mis neid loomi näinutele, eriti lastele, asendab pikki selgitusi. Nägemine ja vahetu kogemine on inimese jaoks kõnekam kui hulk sõnu. Ka Jeesus kasutab seda piltkirja sageli – loomasõprade rõõmuks! – ning lisab loomakujundite kaudu oma õpetusele emotsionaalseid varjundeid.

Samas ei lasku need võrdpildid väga sügavale inimeste igapäevaelu reaalsusse, sellesse, kuidas loomadesse suhtutakse või nendega ümber käiakse. Näiteks kui Jeesus võrdleb oma järgijaid lammastega, siis piirduvad tema visandatud kujutised peamiselt kas haljastel aasadel rahulikult rohtu söövate loomade idülliga, või äraeksinud lammaste päästmise ja tagasitoomisega, või siis karjaga, kellel ei ole karjast ja kes ei oska ise leida õiget teed. On aga tähelepanuväärne, et Jeesus ei käsitle oma võrdpiltides kunagi liha ja villa tootmist – see tähendab, neid põhjusi, miks inimene lambaid üldse peab.

Johannese ja Matteuse evangeelium teavad tunnistada, et varga ja röövlina lambatarasse tungija all pidas Jeesus vahel silmas ka hunti. Mis teha, hunt on ikkagi peamiselt lihatoimeline, ja mitte sellepärast, ei ta seda ise väga tahaks või eriliselt kuri oleks, vaid sellepärast, et Jumal ise on ta niisuguseks loonud. Kuid jällegi kasutab Jeesus hundi kujundit esmapilgu emotsiooni valguses: verejanulise röövlina, kes lambakarja sattudes tapab rohkem kui jõuab ära süüa; ta ei paku kunagi

välja, kuidas saakski hunt teisiti käituda.

Samamoodi on vaid osaliselt reaalsusele vastav Jeesuse piltkujund võõrast, vargast ja röövlist – ilmselt siis inimesest, kes ei ole karjane ja kelle häält lambad ei tunne. Tõele au andes, ega vist maapealses elus oma karjase hääle tundmisest väga palju abi ei ole, kui lambad loomaturul uuele omanikule maha müüakse või lausa tapale viiakse.

Kuid Jeesuse võrdpildid on sageli ambivalentsed, see tähendab kaksipidised: Jeesus ise ei ole mitte ainult hea karjane, vaid ta on ka Jumala paasatall, kelle tapetud saamine avab lammastele värava ja annab neile vabaduse käia nende tarast nii sisse kui välja.

Armsad õed ja vennad, inimene on inimene, temast võime leida terve loomariigi – ta võib käituda nagu lammas või nagu hunt, aga samahästi ka nagu kameelon, laiskelajas, nälkjas või mürkmadu... või lihtsalt nagu siga. Sellepärast, kui me vaatame igal hommikul hambaid pestes peeglisse, siis on väga kasulik endalt küsida, kes mulle täna sealt vastu vaatab? Kas ma suudan olla üle kõikidest neist elukatest endas, kes tahavad minu üle võimu saada? Kas mul jätkub tarkust õppida loomadelt nende häid omadusi ja hoiduda nende hoiatava eeskuju abil halvasti käitumast, et meil kõigil, nii inimestel kui loomadel, oleks elu ülirohkesti. Aamen.